

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
«POLITICUS» РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ
ВИМІРИ**

16 травня 2022 р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № _
від 26. 05. 2022 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Швець С. Л. - кандидат політичних наук, асистент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Добровольська Г. Д. – студентка 4-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гладка В. В. – студентка 3-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку:

С 91 політико-правові, соціально-економічні та культурні виміри : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (м. Одеса, 16 травня 2022 р.). Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально - політичних досліджень «Politicus», 2022. 104 с.

УДК 321(477)(063)

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2022

© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2022

Дзірба С. П., студентка 3 курсу спеціальності

014 Середня освіта (китайська)

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» м. Одеса,

Україна

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ПОТУЖНА ЗБРОЯ У ВІЙНІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ 2022

Інформаційна війна у сучасних умовах є одним з вирішальних факторів перемоги. Особливо це важливо для України, яка веде асиметричну війну проти ядерної держави з переважаючим військовим потенціалом. Від того, як за кордоном сприймають події в Україні, залежить і рівень політичної підтримки, і обсяги допомоги, і масштаби запроваджених проти агресора санкцій. Перефразовуючи китайського мислителя Сунь Цзи, зазначимо, що найкращою війною є та, яка не відбулася. У конфліктах сучасності важливим є не фізичне знищення супротивника, а захоплення його розуму з метою подальшого нав'язування власного політичного порядку. Таким чином, вчорашній ворог має стати вірним сателітом [2]. Згідно експерту в області інформаційних воєн, А.В. Манойло, можна виділити 3 основні політичні завдання інформаційної війни, а саме: зміна структури економічних, політичних, інформаційно-психологічних систем будь-якої держави у відповідність з інтересами того, хто здійснює інформаційну атаку; досягнення військово-політичної переваги на міжнародній арені; досягнення цілей інформаційно-психологічної експансії [3]. «Для того щоб ефективно протистояти інформаційній війні та адекватно відповідати російській стороні, слід чітко усвідомити, що формат інформаційної війни вже давно вийшов за рамки насильства» [5, с. 18]. Ми повністю погоджуємося із таким твердженням про те, що інформаційна війна є основним інструментом російської агресії проти України, а на даному етапі в цій війні основним видом зброї є пропаганда. Політична пропаганда займається роботою з масовою свідомістю або з свідомістю певної аудиторії з метою популяризації ідеалів, цілей, бажань громадян певної країни. Експрезидент США Річард Ніксон, виступаючи одного разу у Раді національної

безпеки питання бюджетних витрат, сказав, що він вважає що один долар, вкладений в інформацію і пропаганду більш цінним ніж десять доларів, вкладених на створення систем озброєння, бо остання навряд буде колись використовуватись на праці, у той час як інформація діє щохвилино і повсюди.

Воєнні дії проти України супроводжуються масованими інформаційно-психологічними операціями та кіберопераціями. Латентні (приховані, мережеві) заходи противника. За умов певної стабілізації обстановки та фальшивих заяв щодо мирного врегулювання війни РФ активно використовує релігійний чинник. Є немало свідчень очевидців про виступи (проповіді) священників УПЦ МП про "героїв-ополченців", "священну війну" та "київську хунту" не тільки на Донбасі, а й на Сумщині та Чернігівщині [4]. Окремим напрямом, який активно застосовується, є поширення чуток. Інструментом поширення слугують не тільки окремі активні особи, російське ТБ, але й інформаційні повідомлення, які подаються в друкованій пресі, листівках та передачі місцевих кабельних операторів. Інформаційно-пропагандистські структури на території України (інформаційні агентства, видавництва, ІТ-структури, групи блогерів тощо), які певний час не демонстрували своїх проросійських позицій, намагаються сформувати деструктивні (панічні, депресивні) настрої в Україні ("*нам без Росії нікуди дітися*", "*Росія нас поглине*" тощо), створити негативний тренд щодо України та одночасно позитивний тренд щодо дій Росії. За два місяці повномасштабної війни росія скоїла 243 злочини проти журналістів та медіа в Україні.

Для того щоб протистояти такій атаці нам необхідно задіяти власні можливості і резерви України. Ми повинні зрозуміти – лише загальносупільний супротив російській агресії приведе нас до перемоги. У боротьбі за Україну всі ми – і державні органи, і незалежні медіа, вільні журналісти, всі українські громадяни – маємо стати єдиним фронтом. Ефективна інформаційна політика вже реалізується, зокрема, на базі двох партнерських інтегрованих інформаційних платформ: громадянської – у форматі Українського кризового медіа-центру (УКМЦ), та державної – Інформаційно-аналітичного центру Ради національної безпеки і оборони України (ІАЦ РНБО України). Важливо мати значну кількість

підготовлених військових та цивільних фахівців, зокрема, в інформаційній сфері, в тому числі за програмами підготовки країн НАТО та інших країн Заходу. Зміна геополітичної ситуації повинна бути використана задля залучення досвідчених радників та спеціалістів з ведення інформаційної війни та військових мережевих операцій (Net Centric Warfare) . Залучення радників до процесу підготовки та трансформації військових підрозділів ЗС України дозволить уникнути помилок та прискорено піднятися до рівня сучасної військової організації [4]. РФ порушує не лише норми універсального міжнародного права. Грубо порушуються положення двосторонніх договорів між Україною і РФ, зокрема ст. 11 Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 31 травня 1997 року, згідно з якою «Високі Договірні Сторони вживають на своїй території необхідних заходів, включаючи ухвалення відповідних законодавчих актів, для відвернення і припинення будь-яких дій, що становлять собою підбурювання до насильства або насильство проти окремих осіб чи груп громадян, яке ґрунтується на національній, расовій, етнічній або релігійній нетерпимості».

[1].

Досягнути перемоги над противником у гібридній війні можливо лише за рахунок національного згуртування та мобілізації всього суспільства на боротьбу з підступним ворогом. Чіткими та скоординованими діями силових структур слід нейтралізувати та знешкодити терористичні та кримінальні угруповання, іноземні агентурні мережі та ресурсні бази агресора на території України. Ми виграємо і інформаційну війну, діючи злагоджено, грамотно і системно. Здобудемо неоціненний досвід, нові вміння і навички. Україна стане набагато сильнішою.

Література

1. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією. Офіційний сайт ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_006 (дата звернення 12.05.2022)
2. Калініченко Б.М. Явище інформаційної війни в українських засобах масової інформації .*Науковий журнал “ Політикус”*. 2020. №2. С.93 URL: http://politicus.od.ua/2_2020/15.pdf (дата звернення 12.05.2022)

3. Манойло А. В. К вопросу о содержании понятия “информационная война”. 2012. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/informatsionnaya-voyna-ponyatie-soderzhanie-i-osnovnye-formy-proyavleniya/viewer> (дата звернення 12.05.2022)

4. Парубій А. Війна Росії проти України і світу. *Українська правда*.2014. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2014/08/6/7034046/> (дата звернення 12.05.2022)

5. Семен Н.Ф. Російські інтернет-ресурси як чинник інформаційної війни проти України (на прикладі сайтів «Правда.Ру» та «Российский диалог») : ариф. дис. к. н. соц. комун; спеціальність 27.00.01. Дніпро : Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 2018. С.23 URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/K08.051.19/autoreferat_5bb2b747a54ef.pdf (дата звернення 12.05.2022)